

Αριθμός απόφασης: ΑΔ 295/2026

ΑΚ5/2024

ΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ 10ο ΤΡΙΜΕΛΕΣ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 21 Νοεμβρίου 2025, με δικαστές τις Καλλιόπη Μαραγκού, Πρόεδρο Πρωτοδικών Δ.Δ., Αικατερίνη Μάλλιου, Μανδάνη Κρητικού, Πρωτοδίκες Δ.Δ. και γραμματέα τη Μαρία Σταματοπούλου, δικαστική υπάλληλο,

γ ι α να δικάσει την αίτηση ακύρωσης με ημερομηνία κατάθεσης 2.1.2024,

τ ω ν: ___, προσωρινά διαμενόντων στην Ελεγχόμενη Δομή Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο Ριψώνας, οι οποίοο παρέστησαν δια της πληρεξουσίας τους δικηγόρου Ελένης Σπαθανά, την οποία διόρισαν με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο,

κ α τ ά του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, ο οποίος δεν παρέστη.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της έκθεσης της εισηγήτριας της υπόθεσης Μανδάνης Κρητικού, Πρωτοδίκη Δ.Δ..

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,

Σκέφτηκε σύμφωνα με τον νόμο

1. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (βλ. την ΠΡΔ 11/2024 Πράξη της Προέδρου του 10ου Τμήματος του Δικαστηρίου), οι αιτούντες, πολίτες Αφγανιστάν, ζητούν, ατομικά και για λογαριασμό του ανήλικου τέκνου τους, την ακύρωση της ΙΡ/312088/28.11.2023 απόφασης της 6ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, με την οποία απορρίφθηκε η από 2.10.2023 ενδικοφανής προσφυγή τους κατά της ΙΡ/82658/29.8.2023 απόφασης του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Λέσβου. Με την τελευταία αυτή απόφαση είχε απορριφθεί αίτησή τους για παροχή διεθνούς προστασίας.

2. Επειδή, νομίμως χώρησε η συζήτηση της υπόθεσης παρά την απουσία του καθ' ου Υπουργού, στον οποίο κοινοποιήθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως αντίγραφα της από 3.7.2024 πράξης ορισμού δικασίμου και της αίτησης ακύρωσης (βλ. το από 12.7.2024 αποδεικτικό επίδοσης του Αρχιφύλακα Ιωάννη Κοκτσιόδη).

3. Επειδή, με το από 27.11.2025 υπόμνημα που κατέθεσαν οι αιτούντες μετά τη συζήτηση της υπόθεσης, εντός της χορηγηθείσας από το Δικαστήριο προθεσμίας, προβάλλουν ότι, παρά την έκδοση μεταγενέστερης απόφασης της Υπηρεσίας Ασύλου με την οποία αναγνωρίστηκαν ως πρόσφυγες, η προσβαλλόμενη απόφαση, με την οποία είχε απορριφθεί ως απαράδεκτη η αρχική αίτησή τους για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, εξακολουθεί να επάγεται για αυτούς δυσμενείς έννομες συνέπειες, οι

οποίες δεν μπορούν να αρθούν παρά μόνο με την ακύρωσή της. Οι αιτούντες προβάλλουν, ειδικότερα, ότι μόνο με την ακύρωση της προσβαλλομένης απόφασης, με την οποία τερματίστηκε η διαδικασία εξέτασης του αρχικού αιτήματός τους και την τυχόν αναδρομική αναγνώρισή τους ως προσφύγων, κατόπιν νέας κρίσης της Διοίκησης, ήδη από τον χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης (28.11.2023), θα είναι δυνατή η προσμέτρηση του σχετικού χρονικού διαστήματος παραμονής τους στην Ελλάδα για τη θεμελίωση των χρονικών προϋποθέσεων που τάσσονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 144 του ν. 5038/2023 (Α'81) και 5 παρ. 1 περ. δ' του ν. 3284/2004 (Α'217), για τη λήψη άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος αφενός και την πολιτογράφησή τους αφετέρου, αντιστοίχως. Ενόψει των ανωτέρω ισχυρισμών των αιτούντων, διατηρείται το έννομο συμφέρον τους για την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης (βλ. 1049-1052/2025 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, σκ. 16). Ενόψει τούτου και δεδομένου ότι η κρινόμενη αίτηση έχει ασκηθεί και κατά τα λοιπά παραδεκτώς, είναι περαιτέρω εξεταστέα στην ουσία.

4. Επειδή, στο άρθρο 78 παρ. 1 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπεται ότι η Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική στους τομείς του ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της προσωρινής προστασίας, με στόχο να παρέχεται το κατάλληλο καθεστώς σε οποιονδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας χρήζει διεθνούς προστασίας και να εξασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης. Παραλλήλως και ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. ενοποιημένη απόδοση: ΕΕ C 202 της 7.6.2016) ορίζει στο άρθρο 18 ότι «Το δικαίωμα ασύλου διασφαλίζεται τηρουμένων των κανόνων της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και του Πρωτοκόλλου της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων και σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ...». Βάσει δε των οριζόμενων στην παράγραφο 2 του ως άνω άρθρου 78 της ΣΛΕΕ εκδόθηκαν, μεταξύ άλλων, οι Οδηγίες 2011/95/ΕΕ «σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιτύπωση)» (ΕΕ L 337) και 2013/32/ΕΕ «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)» (ΕΕ L 180). Με τη δεύτερη από τις ανωτέρω Οδηγίες προβλέφθηκαν περαιτέρω, σε σχέση με την προϊσχύσασα οδηγία 2005/85/ΕΕ (ΕΕ L 326), απαιτήσεις για τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης διεθνούς προστασίας κατά την έννοια της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ, ενόψει της δημιουργίας κοινής διαδικασίας ασύλου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προς τον σκοπό του περιορισμού των δευτερογενών μετακινήσεων των αιτούντων διεθνή προστασία μεταξύ των κρατών μελών, όταν αυτές οφείλονται στις διαφορές των νομικών πλαισίων, και της δημιουργίας ισοδύναμων συνθηκών για την εφαρμογή της οδηγίας 2011/95/ΕΕ στα κράτη μέλη. Με την εν λόγω Οδηγία 2013/32/ΕΕ επιβάλλεται στα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων, η υποχρέωση ταχείας, ενδεδειγμένης και κατ' αρχήν επί της ουσίας εξέτασης των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας. Συγκεκριμένα, το άρθρο 31 παρ. 2 της εν λόγω Οδηγίας διαλαμβάνει τα ακόλουθα: «Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η διαδικασία εξέτασης [της αίτησης διεθνούς προστασίας] ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατό με την επιφύλαξη κατάλληλης και πλήρους εξέτασης». Περαιτέρω, όμως, με το άρθρο 33 της ίδιας Οδηγίας προβλέπονται, μεταξύ των άλλων, τα εξής: «1. Πέραν των περιπτώσεων κατά τις οποίες μια αίτηση δεν εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013, τα κράτη μέλη δεν οφείλουν να εξετάζουν εάν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία σύμφωνα με την οδηγία 2011/95/ΕΕ όταν μια αίτηση θεωρείται ως απαράδεκτη δυνάμει του παρόντος άρθρου. 2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν αίτηση για διεθνή προστασία ως απαράδεκτη μόνο εάν: α) ... β) ... γ) μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 38-δ) ...». Κατά τα προβλεπόμενα δε στη σχετική με τις «ασφαλείς τρίτες χώρες» διάταξη του άρθρου 38 της Οδηγίας, «1. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν την έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών μόνο εφόσον οι αρμόδιες αρχές κρίνουν ότι η μεταχείριση του αιτούντος διεθνή προστασία στην οικεία τρίτη χώρα θα πληροί τα εξής κριτήρια: α) δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία λόγω φυλής,

θηρσκειάς, ιθαγένειας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων· β) δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης, όπως ορίζεται στην οδηγία 2011/95/ΕΕ γ) τηρείται η αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης· δ) τηρείται η απαγόρευση απομάκρυνσης κατά παράβαση του δικαιώματος αποφυγής των βασανιστηρίων και της σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο· και ε) υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης. 2. Η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας υπόκειται στους κανόνες του εθνικού δικαίου, περιλαμβανομένων: α) των κανόνων που απαιτούν σύνδεσμο μεταξύ του αιτούντος και της οικείας τρίτης χώρας, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για τον αιτούντα να μεταβεί στη συγκεκριμένη χώρα· β) των κανόνων σχετικά με τη μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθούν οι αρμόδιες αρχές προκειμένου να κρίνουν ότι η έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας μπορεί να εφαρμοσθεί σε συγκεκριμένη χώρα ή συγκεκριμένο αιτούντα. Η μεθοδολογία αυτή περιλαμβάνει μια εξατομικευμένη εξέταση του ασφαλούς χαρακτήρα της χώρας για συγκεκριμένο αιτούντα και/ή τον εθνικό χαρακτηρισμό των χωρών που θεωρούνται ως γενικά ασφαλείς γ) των κανόνων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο οι οποίοι επιτρέπουν να εξετάζεται χωριστά κατά πόσον η οικεία τρίτη χώρα είναι ασφαλής για συγκεκριμένο αιτούντα και οι οποίοι επιτρέπουν, τουλάχιστον, στον αιτούντα να προσβάλει την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας επικαλούμενος ως λόγο το γεγονός ότι η τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλής υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται. Ο αιτών έχει επίσης τη δυνατότητα να αμφισβητήσει την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ αυτού και της τρίτης χώρας σύμφωνα με το στοιχείο α). 3. Κατά την εφαρμογή απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, τα κράτη μέλη: α) ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα· και β) του χορηγούν έγγραφο με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας, στη γλώσσα της χώρας αυτής, ότι η αίτηση δεν έχει εξετασθεί επί της ουσίας. 4. Όταν η τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε αυτός να έχει πρόσβαση σε διαδικασία σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις που περιγράφονται στο κεφάλαιο II. 5. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν περιοδικώς την Επιτροπή σχετικά με τις χώρες έναντι των οποίων εφαρμόζεται η αρχή αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου». Τέλος, το άρθρο 46 της Οδηγίας («Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής») ορίζει, στην παράγραφο 1 στοιχείο α' σημείο ii, ότι: «Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων: α) απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, περιλαμβανομένων των αποφάσεων: i) ... ii) με τις οποίες η αίτηση κρίνεται ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2, iii) ...».

5. Επειδή, η Οδηγία 2013/32/ΕΕ μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη αρχικά με τον ν. 4375/2016 (Α' 51) και εν συνεχεία με το τρίτο μέρος (άρθρα 62 έως 107) του ν. 4636/2019 «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 169), το οποίο κωδικοποιήθηκε με τον ν. 4939/2022 (Α' 111). Με το άρθρο 84 του ν. 4636/2019 (άρθρο 89 ν. 4939/2022), με το οποίο μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο το μνημονευθέν άρθρο 33 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, ορίστηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Οι Αρχές Απόφασης, με σχετική απόφαση, απορρίπτουν αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, εφόσον: α. ..., β. ..., γ. ... ή δ. μία χώρα, που δεν είναι κράτος μέλος, θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 86 του παρόντος, ή ε. ... 2. ...». Περαιτέρω, με το άρθρο 86 του ν. 4636/2019 (άρθρο 91 ν. 4939/2022), μεταφέρθηκε το άρθρο 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, ως εξής: «1. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για έναν συγκεκριμένο αιτούντα, όταν πληρούνται σωρευτικά τα εξής κριτήρια: α. δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων, β. η χώρα αυτή τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, γ. δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης για τον αιτούντα κατά το άρθρο 15 του παρόντος νόμου, δ. η χώρα αυτή απαγορεύει την απομάκρυνση κάποιου, σε χώρα όπου κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο, ε. υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί

προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και στ. ο αιτών έχει σύνδεσμο με την εν λόγω τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή. Η διέλευση του αιτούντος από τρίτη χώρα μπορεί, σε συνδυασμό με συγκεκριμένες περιστάσεις που τον αφορούν, ιδίως (α) τον χρόνο παραμονής του σε αυτή, (β) ενδεχόμενη επαφή ή αντικειμενική και υποκειμενική δυνατότητα επαφής με τις αρχές, για πρόσβαση σε εργασία ή χορήγηση δικαιώματος διαμονής, (γ) ενδεχόμενη, προηγούμενη της διέλευσης, διαμονή όπως ενδεικτικά επισκέψεις μακράς διάρκειας ή σπουδές, (δ) ύπαρξη οποιωνδήποτε ακόμη και μακρινών συγγενικών δεσμών, (ε) ύπαρξη κοινωνικών ή επαγγελματικών ή πολιτιστικών σχέσεων, (στ) ύπαρξη ιδιοκτησίας, (ζ) σύνδεση με ευρύτερη κοινότητα, (η) γνώση της οικείας γλώσσας, (θ) γεωγραφική εγγύτητα της χώρας καταγωγής, να θεωρηθεί ως σύνδεσμος του αιτούντος με την τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή. 2. Η συνδρομή των ως άνω κριτηρίων εξετάζεται ανά περίπτωση και για κάθε αιτούντα ξεχωριστά, εκτός αν η τρίτη χώρα έχει χαρακτηριστεί ως γενικά ασφαλής και εμπεριέχεται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών τρίτων χωρών. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο αιτών διεθνής προστασία, δύναται να αντικρούει την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, επικαλούμενος ως λόγο το γεγονός ότι, η τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλής υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες αυτός ευρίσκεται. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, καθορίζονται οι τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων άσυλο, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους (φυλετικά, θρησκευτικά, κ.ά.) για τους σκοπούς της εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Τα στοιχεία (εσωτερικό νομοθετικό καθεστώς της τρίτης χώρας, διμερείς ή πολυμερείς διακρατικές συμφωνίες ή συμφωνίες της τρίτης χώρας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και εσωτερική πρακτική), που λαμβάνονται υπόψη για την έκδοση της ανωτέρω Κοινής Υπουργικής Απόφασης, πρέπει να είναι επίκαιρα και να προέρχονται από έγκυρες πηγές ενημέρωσης, ιδίως από επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τη νομοθεσία των λοιπών κρατών – μελών σε σχέση με την έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Ο καθορισμός επανεξετάζεται υποχρεωτικά τον Νοέμβριο κάθε έτους. Αν διαπιστώνεται σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα, ο χαρακτηρισμός επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό και προ της παρέλευσης έτους, κατά το προηγούμενο εδάφιο. Για κάθε απόφαση χαρακτηρισμού ενημερώνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. 4. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα και του χορηγούν έγγραφο, με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας ότι η αίτηση δεν έχει εξεταστεί επί της ουσίας. 5. Όταν η ως άνω τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, η αίτησή του εξετάζεται επί της ουσίας από τις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης. 6. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνεται σε ετήσια βάση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών για τις χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς σύμφωνα με το παρόν άρθρο». Εξάλλου, κατά το άρθρο 92 παρ. 1 του ν. 4636/2019 (άρθρο 97 παρ. 1 του ν. 4939/2022), με το οποίο μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη το άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον της οικείας Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, μεταξύ άλλων (περ. δ΄) και «κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 84», δηλαδή κατά της απόφασης με την οποία η αίτηση απορρίπτεται κατ' εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας. Οι εκδιδόμενες δε επί της προσφυγής αποφάσεις των Ανεξάρτητων Επιτροπών υπόκεινται σε προσβολή με αίτηση ακύρωσης ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού πρωτοδικείου, σύμφωνα με το άρθρο 108 παρ. 1 του ν. 4636/2019 και το άρθρο 114 του ν. 4939/2022.

6. Επειδή, ήδη ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 89 και 91 του ν. 4939/2022 (Α'111) περί απαράδεκτων αιτήσεων και ασφαλών τρίτων χωρών, αντιστοίχως, οι οποίες έχουν ταυτόσημο, κατά βάση, περιεχόμενο με αυτές των άρθρων 84 και 86 του ν. 4636/2019 που παρατέθηκαν ανωτέρω. Εξάλλου, κατά το άρθρο 97 του ν. 4939/2022, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον της Ανεξάρτητης Αρχής

Προσφυγών, μεταξύ άλλων (περ. δ'), και «κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 89», δηλαδή και κατά της απόφασης, με την οποία η αίτηση απορρίπτεται κατ' εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας. Οι εκδιδόμενες δε επί της προσφυγής αποφάσεις των Ανεξάρτητων Επιτροπών υπόκεινται σε προσβολή με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού πρωτοδικείου (άρθρο 114 παρ. 1 του ν. 4939/2022).

7. Επειδή, κατ' επίκληση του προεκτεθέντος άρθρου 86 του ν. 4636/2019, και ιδίως των παραγράφων 2 και 3 αυτού, σε συνέχεια της 8815/14.5.2021 εισήγησης του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου, εκδόθηκε η κοινή απόφαση 42799/3.6.2021 του Αναπληρωτή Υπουργού Εξωτερικών και του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, με τίτλο «Καθορισμός τρίτων χωρών που χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς και κατάρτιση εθνικού καταλόγου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 86 του ν. 4636/2019 (Α' 169)» (Β' 2425/7.6.2021). Με την εν λόγω κοινή υπουργική απόφαση (κ.υ.α.) αποφασίστηκε η «κατάρτιση εθνικού καταλόγου ασφαλών τρίτων χωρών, με την περίληψη σε αυτόν της Τουρκίας ως ασφαλούς τρίτης χώρας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 86 του ν. 4636/2019» για τους αιτούντες διεθνή προστασία με χώρα καταγωγής τη Συρία, το Αφγανιστάν, το Πακιστάν, το Μπαγκλαντές και τη Σομαλία. Κατόπιν της 438958/7.12.2021 νεότερης εισήγησης του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου και της –κατά τα αναφερόμενα στην εισήγηση αυτήν- «επανεξέτασης και επικαιροποίησης των στοιχείων» στα οποία είχε στηριχθεί η αρχική πράξη 42799/3.6.2021, εκδόθηκε, κατ' επίκληση των ως άνω διατάξεων του ν. 4636/2019, η κοινή απόφαση 458568/15.12.2021 των ιδίων Υπουργών («Τροποποίηση της υπ' αρ. 42799/ 03.06.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Εξωτερικών και Μετανάστευσης και Ασύλου ...», Β' 5949/16.12.2021), με την οποία αφενός χαρακτηρίστηκε εκ νέου η Τουρκία ως ασφαλής τρίτη χώρα για τις ανωτέρω κατηγορίες αιτούντων διεθνή προστασία και αφετέρου αποφασίσθηκε η ένταξη στον εθνικό κατάλογο ασφαλών τρίτων χωρών, της Αλβανίας και της Βόρειας Μακεδονίας όσον αφορά άλλες κατηγορίες αιτούντων διεθνή προστασία. Ακολούθως, εκδόθηκε η κοινή απόφαση 734214/6.12.2022 του Αναπληρωτή Υπουργού Εξωτερικών και του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου με τίτλο «Καθορισμός τρίτων χωρών που χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς και κατάρτιση εθνικού καταλόγου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 91 του ν. 4939/2022 (Α' 111)» (Β' 6250/ 12.12.2022), στο άρθρο μόνο της οποίας ορίστηκε ότι η κ.υ.α. 42799/ 3.6.2021, όπως τροποποιήθηκε με την κ.υ.α. 458568/15.12.2021, κατόπιν επανεξέτασης των στοιχείων, εξακολουθεί να ισχύει.

8. Επειδή, εξάλλου, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Δ.Ε.Ε.) (Τέταρτο Τμήμα), στο πλαίσιο των προδικαστικών ερωτημάτων που υποβλήθηκαν ενώπιόν του με την 746/2023 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, ως προς την έννοια του άρθρου 38 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, εξέδωσε την από 4.10.2024 απόφασή του (υπόθεση C-134/23, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο, ΕΥ:C:2024:838). Με την τελευταία δέχθηκε, μεταξύ άλλων, ότι από τις διατάξεις του ως άνω άρθρου της οδηγίας συνάγεται ότι «σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι η τρίτη χώρα η οποία έχει χαρακτηριστεί από κράτος μέλος ως γενικώς ασφαλής δεν αποδέχεται, εν τοις πράγμασι, την εισδοχή ή την επανεισδοχή των ενδιαφερομένων αιτούντων διεθνή προστασία, το εν λόγω κράτος μέλος δεν δύναται να απορρίπτει τις αιτήσεις τους διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτες, επί τη βάση του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της οδηγίας 2013/32. Περαιτέρω, το εν λόγω κράτος μέλος δεν δύναται να αναβάλλει, αδικαιολόγητα, την εξέταση των αιτήσεων αυτών και οφείλει, μεταξύ άλλων, να μεριμνά ώστε η εν λόγω εξέταση να διεξάγεται σε ατομική βάση, σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 3, στοιχείο α', της ίδιας οδηγίας και τηρουμένων των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 31 αυτής» (σκέψη 54). Όπως δε κρίθηκε με τις 1049-1052/2025 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, λαμβανομένου υπόψη ότι δεν προκύπτει ότι πραγματοποιείται η επανεισδοχή στην Τουρκία των αιτούντων διεθνή προστασία, των οποίων τα αιτήματα έχουν απορριφθεί ως απαράδεκτα για τον λόγο της «ασφαλούς τρίτης χώρας», αλλά, αντιθέτως, όπως ρητώς αναφέρεται στο από 3.12.2021 υπηρεσιακό σημείωμα του Τμήματος Διαδικασιών και Εκπαίδευσης της Υπηρεσίας Ασύλου (σελ. 8), το οποίο συνοδεύει την 438958/21/7.12.2021 εισήγηση του Διοικητή της Υπηρεσίας

Ασύλου, στην συνέχεια της οποίας εκδόθηκε η Κ.Υ.Α. 42799/3.6.2021, «Από τον Μάρτιο του 2020 έως και σήμερα [δηλαδή για διάστημα που υπερβαίνει τους είκοσι μήνες] οι επιστροφές από την Ελλάδα στην Τουρκία έχουν παγώσει», χωρίς μάλιστα διάκριση ως προς τη νομική βάση (διεθνείς συμφωνίες ή κοινή δήλωση Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας, κατά τα προαναφερθέντα) δυνάμει της οποίας διατάσσονται οι επιστροφές (ΣτΕ Ολομ. 746/2023 και 177/2023), οι αρμόδιες ελληνικές αρχές δεν μπορούν, σύμφωνα με τα κριθέντα με την από 4.10.2024 απόφαση του Δ.Ε.Ε. (βλ. σκέψη 54 της εν λόγω αποφάσεως), να απορρίπτουν ως απαράδεκτα τα αιτήματα για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας κατ' επίκληση του λόγου απαραδέκτου του άρθρου 84 παρ. 1 περ. δ' του ν. 4636/2019 (άρθρ. 33 παρ. 2 στοιχ. γ', της οδηγίας 2013/32/ΕΕ), με την αιτιολογία ότι η Τουρκία αποτελεί ασφαλή τρίτη χώρα για τους αιτούντες, αλλά οφείλουν να εξετάζουν τα σχετικά αιτήματα σε ατομική βάση, δηλαδή να εξετάζουν τα αιτήματα επί της ουσίας, εάν δεν συντρέχει άλλος λόγος απαραδέκτου. Τούτο δε προκειμένου να εξυπηρετείται ο επιδιωκόμενος από τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ σκοπός της ταχείας εξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και να διασφαλίζεται η πρακτική αποτελεσματικότητα του δικαιώματος που κατοχυρώνεται στο άρθρο 18 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας στα πρόσωπα που πληρούν τις καθοριζόμενες στις οικείες διατάξεις προϋποθέσεις.

9. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα εξής: Οι αιτούντες υπέβαλαν την 1.8.2023 στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.) Λέσβου αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας. Στις 21.8.2023, παρέστησαν αυτοπροσώπως στο Π.Γ.Α. Λέσβου για την προγραμματισμένη προφορική συνέντευξη, η οποία διεξήχθη με τη συνδρομή πιστοποιημένου διερμηνέα στη γλώσσα νταρί, την οποία είχαν δηλώσει ως γλώσσα επικοινωνίας κατά την καταγραφή τους. Κατά τη συνέντευξη, οι αιτούντες ενημερώθηκαν ότι η Υπηρεσία Ασύλου θα εξετάσει στην περίπτωση τους την εφαρμογή της έννοιας της «ασφαλούς τρίτης χώρας», σύμφωνα με το άρθρο 91 του ν. 4939/2022. Ειδικότερα, ενημερώθηκαν ότι η Τουρκία, χώρα από την οποία εισήλθαν στην Ελλάδα, περιλαμβάνεται στον Εθνικό Κατάλογο Ασφαλών Τρίτων Χωρών και, ως εκ τούτου, τεκμαίρεται για την Υπηρεσία Ασύλου ότι, σε περίπτωση επιστροφής τους εκεί, δεν θα κινδυνεύσουν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη. Οι αιτούντες, ενημερώθηκαν επίσης για τη δυνατότά τους να αμφισβητήσουν ότι η Τουρκία είναι ασφαλής για τους ίδιους και ότι υπάρχει επαρκής σύνδεσμός τους με τη χώρα αυτή, ανατρέποντας το σχετικό τεκμήριο. Ακολούθως, κατά την προφορική του συνέντευξη, ο αιτών επιβεβαίωσε τα στοιχεία της πρώτης καταγραφής. Περαιτέρω, ισχυρίστηκε ότι γεννήθηκε την 1η.9.1996 στο Jaghori του Ghazni και έχει παντρευτεί με την αιτούσα, η οποία γεννήθηκε ομοίως στο Jaghori του Ghazni. Έχουν αποκτήσει μαζί ένα ανήλικο τέκνο. Ως προς τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις, οι αιτούντες δήλωσαν ότι είναι σίτες μουσουλμάνοι, ενώ ως προς την εθνική τους καταγωγή δήλωσαν πως ανήκουν στη φυλή Χαζάρα. Περαιτέρω, ανέφεραν ότι οι γονείς και τα αδέρφια τους ζουν στο Αφγανιστάν και κάποιοι στο Πακιστάν. Δεν έχουν άλλους συγγενείς στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος της Ευρώπης. Έφυγαν από τη χώρα καταγωγής τους πριν από 1 χρόνο περίπου (από τη διεξαγωγή της συνέντευξης). Πέρασαν από το Ιράν και εισήλθαν παράνομα για πρώτη φορά στην Τουρκία πριν από ένα έτος, όπου και παρέμειναν για 8 μήνες. Στην Ελλάδα εισήλθαν περίπου τον Ιούλιο του 2023, μέσω θαλάσσης, με πύλη εισόδου τη νήσο Λέσβο. Κατά τους ισχυρισμούς τους, πριν καταφέρουν να περάσουν στην Τουρκία, είχαν προσπαθήσει άλλες 2 φορές να περάσουν παράνομα τα σύνορα Ιράν-Τουρκίας, ωστόσο η τουρκική αστυνομία τους απώθησε στο Ιράν. Αναφορικά με τις συνθήκες στις οποίες εκτέθηκαν στην Τουρκία, οι αιτούντες δήλωσαν ότι δεν είχαν ξαναβρεθεί εκεί και ότι ήρθαν σε επαφή με τις τουρκικές αρχές. Συγκεκριμένα, ο αιτών ισχυρίστηκε ότι μία μέρα που πήγαινε στην πλατεία για δουλειά, ήρθε η αστυνομία και τον οδήγησε στο Τμήμα. Εκεί, αφού του πήραν τα δακτυλικά αποτυπώματα και τον φωτογράφησαν, τον κράτησαν για 4 ώρες και μετά τον άφησαν ελεύθερο. Οι αιτούντες ανέφεραν ότι, κατά την περίοδο διαμονής τους στην Τουρκία, προσπάθησαν δέκα φορές να υποβάλουν αίτημα έκδοσης νομιμοποιητικών εγγράφων, όμως οι προσπάθειές τους αποτύγχαναν, αφού δεν τους το επέτρεπαν οι τουρκικές αρχές. Δήλωσαν, ακόμη, ότι δεν εργάστηκαν νόμιμα στην Τουρκία. Πρόσθεσαν ότι δεν έχουν μέλη οικογένειας, συγγενείς, φίλους ή

γνωριμίες στην Τουρκία. Τέλος, ανέφεραν πως κατά τη διέλευση των συνόρων Τουρκίας-Ελλάδας, δεν αντιμετώπισαν κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα. Εγκατέλειψαν την Τουρκία, επειδή δεν μπορούσαν να εκδώσουν νομιμοποιητικά έγγραφα. Στην ερώτηση για το εάν πιστεύουν ότι θα μπορούσαν να επιστρέψουν στην Τουρκία, ανέφεραν ότι δεν θα έχουν δικαίωμα στην εργασία και δεν θα μπορούν να εκδώσουν νομιμοποιητικά έγγραφα ώστε να αποκτήσουν δικαιώματα. Με την IP/82658/29.8.2023 απόφαση του Π.Γ.Α. Λέσβου, η αίτησή τους για παροχή διεθνούς προστασίας απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4939/2022, με την αιτιολογία ότι η Τουρκία είναι «ασφαλής τρίτη χώρα» για τους συγκεκριμένους αιτούντες. Κατά της απορριπτικής αυτής απόφασης, οι αιτούντες άσκησαν ενώπιον του Π.Γ.Α. Πειραιά την IP/157447/2.10.2023 ενδικοφανή προσφυγή, με την οποία ζήτησαν την επανεξέταση της αίτησής τους για χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας. Η 6η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών, επιλαμβανόμενη της ανωτέρω προσφυγής των αιτούντων, με την ήδη προσβαλλόμενη απόφαση, δέχτηκε ως αληθινά τα προσωπικά στοιχεία τους και ως αξιόπιστους τους ισχυρισμούς τους αναφορικά με τη διαδρομή τους και την είσοδό τους στην Ελλάδα. Ωστόσο, δεν αποδέχτηκε ως αξιόπιστους τους ισχυρισμούς τους αναφορικά με το ότι υπέβαλαν αίτημα διεθνούς προστασίας και διαμονής στην Τουρκία και με το ότι στη χώρα αυτή κινδύνευαν να απελαθούν. Επίσης, δεν αποδέχτηκε ως αξιόπιστους τους ισχυρισμούς τους περί κακοποίησής τους και επαναπροώθησής τους από τις τουρκικές αστυνομικές αρχές κατά τη διέλευσή τους από το Ιράν στην Τουρκία. Τέλος, δεν αποδέχτηκε ως αξιόπιστο τον ισχυρισμό τους, σύμφωνα με τον οποίο στην Τουρκία δεν είχαν δυνατότητα πρόσβασης σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και εργασία. Περαιτέρω, εξετάζοντας το εάν η Τουρκία αποτελεί ασφαλή τρίτη χώρα για τους αιτούντες, η Επιτροπή, έλαβε υπόψη το πλέγμα της σχετικής νομοθεσίας και τα διαθέσιμα στοιχεία [την Οδηγία 2013/32/ΕΕ για την επιστροφή μη-Σύρων από την Ελλάδα στην Τουρκία, τα άρθρα 35 και 38 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, στα πλαίσια της Κοινής Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας της 18 Μαρτίου 2016, σχετικά με την επιστροφή από την Ελλάδα στην Τουρκία τόσο για Σύρους (Law on Foreigners and International Protection, 2013/6458), όσο και για μη-Σύρους (Temporary Protection Regulation, 2014/6883), βάσει των διαβεβαιώσεων από την τούρκικη πλευρά και την τούρκικη νομοθεσία, τη νομοθεσία της Τουρκίας σχετικά με τη Διεθνή Προστασία, την Έκθεση της διεθνούς μη Κυβερνητικής οργάνωσης ECRE, την Έκθεση της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε για τους Πρόσφυγες, Turkey: Regional Refugee & Resilience Plan (3RP) 2018-2019 in Response to the Syrian Crisis και την ανταλλαγή επιστολών μεταξύ των τουρκικών και ελληνικών Αρχών, καθώς και των ευρωπαϊών αξιωματούχων και της Ύπατης Αρμοστείας Ο.Η.Ε για τους Πρόσφυγες και συγκεκριμένα: α) την από 12 Απριλίου 2016 Επιστολή του Selim Yenel (Πρεσβευτής – Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση) στον Matthias Ruete (Ευρωπαϊκή Επιτροπή) όπου δίνονται διευκρινίσεις για την εφαρμογή της τουρκικής νομοθεσίας "REGULATION AMENDING THE TEMPORARY PROTECTION REGULATION No 2016/8722", για τους Σύρους που επιστρέφουν από την Ελλάδα στην Τουρκία στο πλαίσιο της Κοινής Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας της 18 Μαρτίου 2016, β) την από 24 Απριλίου 2016 Επιστολή του Selim Yenel (Πρέσβης - Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση), γ) την από 5 Μαΐου 2016 Επιστολή του Matthias Ruete προς τον Βασίλειο Παπαδόπουλο (Γενικός Γραμματέας Μεταναστευτικής Πολιτικής) σχετικά με την εφαρμογή της τουρκικής νομοθεσίας "REGULATION AMENDING THE TEMPORARY PROTECTION REGULATION" για τους Σύρους που επιστρέφουν από την Ελλάδα στην Τουρκία στο πλαίσιο της Κοινής Δήλωσης ΕΕ- Τουρκίας της 18 Μαρτίου 2016, δ) την από 29 Ιουλίου 2016 Επιστολή του Δ. Αβραμόπουλου (Ευρωπαϊκή Επιτροπή) σχετικά με την υλοποίηση της Κοινής Δήλωσης ΕΕ – Τουρκίας" και ε) τις επιστολές της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες προς την Ελληνική Υπηρεσία Ασύλου σχετικά με την εφαρμογή της τουρκικής νομοθεσίας "REGULATION AMENDING THE TEMPORARY PROTECTION REGULATION" για τους Σύρους που επιστρέφουν από την Ελλάδα στην Τουρκία στο πλαίσιο της Κοινής Δήλωσης ΕΕ- Τουρκίας κατόπιν των πρόσφατων εξελίξεων στην Τουρκία], από τα οποία προέκυψε ότι στην Τουρκία δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία των αιτούντων λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης και τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα στην Τουρκία, τις

δηλώσεις των αιτούντων κατά τις συνεντεύξεις τους και, ειδικότερα, ότι οι τελευταίοι δεν επικαλέστηκαν συγκεκριμένα σε βάρος τους περιστατικά απειλής της ζωής ή της ελευθερίας τους λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων κατά την παραμονή τους στην Τουρκία, ούτε κάποιο στοιχείο από το οποίο να δύναται να συναχθεί ότι θα κινδυνεύσουν σε περίπτωση επιστροφής τους στο μέλλον, τα όσα δε περί του αντιθέτου ισχυρίστηκαν απορρίφθηκαν σε προηγούμενες σκέψεις της παρούσας λόγω έλλειψης εσωτερικής αξιοπιστίας, έκρινε ότι δεν δύναται να θεωρηθεί ότι συντρέχει εύλογος κίνδυνος για τη ζωή και την ελευθερία τους σε περίπτωση επιστροφής τους στην Τουρκία. Περαιτέρω, η Επιτροπή έλαβε υπόψη ότι η Τουρκία τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης. Όπως δε αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, στην Τουρκία προβλέπεται με νόμο ο σεβασμός της αρχής της μη επαναπροώθησης, με μόνη εξαίρεση τις περιπτώσεις που αφορούν την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, ενώ οι αποφάσεις απέλασης μπορούν να προσβληθούν ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου. Ειδικότερα, για τους πολίτες του Αφγανιστάν, αν και υπάρχουν κάποιες αναφορές για παράνομες απελάσεις, διαθέσιμες πηγές καταδεικνύουν ότι οι απελάσεις Αφγανών από την Τουρκία είναι νόμιμες και γίνονται κατόπιν εξέτασης και απόρριψης του αιτήματος τους για διεθνή προστασία. Η τουρκική νομοθεσία απαγορεύει την απομάκρυνση ενός αιτούντα σε χώρα όπου αυτός κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια και σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο. Περαιτέρω, η Επιτροπή έλαβε υπόψη, μεταξύ άλλων, την από Δεκεμβρίου του 2020 έκθεση του δικτύου αναλυτών του Αφγανιστάν (AAN) για τους Αφγανούς μετανάστες στην Τουρκία, σύμφωνα με την οποία οι Αφγανοί είναι η δεύτερη μεγαλύτερη κοινότητα προσφύγων και μεταναστών στην Τουρκία, μετά τους Σύρους. Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν προέκυψε εν προκειμένω ότι οι συγκεκριμένοι αιτούντες δεν θα προστατευθούν στην Τουρκία σύμφωνα με την αρχή της μη επαναπροώθησης, συνεκτιμωμένου και του ότι, όπως προέκυψε από το σχετικό πρακτικό συνέντευξης, οι αιτούντες κατά την οκτάμηνη παραμονή τους στην Τουρκία, δεν βρέθηκαν αντιμέτωποι με μια τέτοια συνθήκη, αντίθετα ο αιτών συνελήφθη από τις αστυνομικές αρχές της Τουρκίας και κρατήθηκε επί τέσσερις ώρες, τελικά όμως αφέθηκε ελεύθερος. Περαιτέρω, η Επιτροπή έλαβε υπόψη ότι: α) δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης για τους αιτούντες κατά την έννοια του άρθρου 15 του ν. 4636/2019 και ήδη του άρθρου 14 ν. 4939/2022. Ειδικότερα, οι αιτούντες δεν επικαλέστηκαν ειδικώς ότι πιθανολογείται να εκτεθούν σε κίνδυνο βλάβης συγκεκριμένης μορφής, ούτε προκύπτει κίνδυνος σοβαρής βλάβης για τους ίδιους ενόψει των προσωπικών τους περιστάσεων και της επικρατούσας κατά τον κρίσιμο χρόνο κατάστασης στην Τουρκία, καθόσον όπως έγινε δεκτό ανωτέρω, δεν αντιμετώπισαν κάποιο σοβαρό πρόβλημα κατά τη διέλευση και την οκτάμηνη διαμονή τους στην Τουρκία, τα όσα δε επικαλέστηκαν περί κακομεταχείρισής τους κρίθηκαν κατά τα ανωτέρω αβάσιμα. Εξάλλου, οι συνθήκες των παράνομα διαμενόντων μεταναστών στην Τουρκία και οι επαναπροωθήσεις τους αφορούν τους παράνομα διαμένοντες στη χώρα και όχι τους αιτούντες διεθνή προστασία ή άδεια παραμονής και εργασίας στην Τουρκία, για τους οποίους, από τις διαθέσιμες πηγές, προκύπτει ότι υπάρχει η δυνατότητα να αιτηθούν άδεια εργασίας και να εργαστούν νόμιμα στην Τουρκία, β) η τουρκική νομοθεσία απαγορεύει την απομάκρυνση ενός αιτούντος σε χώρα όπου αυτός κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια και σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο, γ) στην Τουρκία υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και να χορηγηθεί προστασία ανάλογη με αυτή της Σύμβασης της Γενεύης. Στην περίπτωση αιτούντων άσυλο πολιτών τρίτων χωρών, στους οποίους χορηγείται υπό όρους προσφυγικό καθεστώς (conditional refugee status), εξασφαλίζεται η προστασία τους σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης (ιδίως αναφορικά με το δικαίωμα στην εργασία, την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την κοινωνική ασφάλιση). Ειδικότερα, για τους πολίτες Αφγανιστάν, δεν βρέθηκαν στοιχεία για του περιορισμό ή αποκλεισμό από την πρόσβαση στην εργασία, εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική ασφάλιση βοήθεια και τα δικαιώματα που παρέχονται σε όλους τους αιτούντες ή δικαιούχους διεθνούς προστασίας. Ωστόσο, όπως αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, σύμφωνα με την έκθεση του Δεκεμβρίου 2018 της Refugees International σχετικά με τους Αφγανούς στην Τουρκία, ένα από τα κύρια προβλήματα για τους Αφγανούς πρόσφυγες

είναι ότι, παρόλο που η Τουρκία διαθέτει ένα άρτια υγειονομικό σύστημα περίθαλψης που είναι ανοιχτό σε πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, απαιτείται kimlik για την πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες. Όσοι δεν έχουν kimlik, έχουν την επιλογή της ιδιωτικής υγειονομικής περίθαλψης και των φαρμάκων, εφόσον μπορούν να τα πληρώσουν. Η έκθεση της ECRE για την Τουρκία το 2020 ανέφερε ότι ακόμα και σε αιτούντες που εκδόθηκε απόφαση με αρνητικό καθεστώς, παρέχονταν βασική υγειονομική περίθαλψη. Ωστόσο, στην προκείμενη περίπτωση, το γεγονός ότι οι προσφεύγοντες, ενόσω βρίσκονταν στην Τουρκία, δεν διέθεταν kimlik, ώστε να έχουν πρόσβαση και σε υπηρεσίες υγείας, οφειλόταν σε δική τους υπαιτιότητα - όπως κρίθηκε από την Επιτροπή, δεν υπέβαλαν οποιαδήποτε σοβαρή προσπάθεια για υποβολή αιτήματος διεθνούς προστασίας- και όχι σε άρνηση του τουρκικού κράτους να τους παράσχει διεθνή προστασία και kimlik. Ενόψει δε του ότι, προκειμένου να κριθεί αν μια χώρα παρέχει ισοδύναμη προς τη Σύμβαση της Γενεύης προστασία, απαιτείται να παρέχεται προστασία που να πληροί τις θεμελιώδεις αρχές και αξίες που απορρέουν από την ανωτέρω Σύμβαση και δεδομένου ότι οι επιστραφέντες προστατεύονται ρητώς από την επαναπροώθηση, έχουν νόμιμο δικαίωμα διαμονής, απολαμβάνοντας πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης και κυρίως ενόψει του ότι δύνανται ελεύθερα να εργαστούν υπό καθεστώς όμοιο προς του πολίτες της Τουρκίας, το νομοθετικό πλαίσιο προστασίας της Τουρκίας, ερμηνευόμενο υπό το φως της Σύμβασης της Γενεύης, πληροί τις προϋποθέσεις προκειμένου να κριθεί ότι παρέχει προστασία ισοδύναμη προς τη προστασία που παρέχεται κατ' εφαρμογή της Σύμβασης της Γενεύης και δ) ο σύνδεσμος των αιτούντων με την τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί επαρκής, κατά την έννοια της παρ. 1 περ. στ' του άρθρου 86 του ν. 4636/2019 και ήδη άρθρου 91 ν. 4939/2022, δεδομένου ότι η διέλευσή τους από την Τουρκία, η οκτάμηνη παραμονή τους στη χώρα αυτή, η κοινή θρησκεία, σε συνδυασμό με άλλες περιστάσεις που τους αφορούν (όπως, μεταξύ άλλων, το γεγονός ότι η χώρα αυτή βρίσκεται πλησίον της χώρας καταγωγής τους) αποτελούν στοιχεία βάσει των οποίων μπορεί να θεωρηθεί εύλογο για τους ίδιους να μεταβούν σε αυτή, ενώ εξάλλου δεν απαιτείται η δημιουργία ισχυρών βιοτικών σχέσεων και πραγματικής κατάστασης αξίας προστασίας προκειμένου να διαπιστωθεί η πλήρωση του εν λόγω κριτηρίου. Ενόψει των ανωτέρω, η Επιτροπή έκρινε ότι ειδικώς για τους αιτούντες πληρούνται σωρευτικώς τα κατ' άρθρο 86 του ν. 4636/2019 και ήδη άρθρο 91 ν. 4939/2022 (άρθρο 38 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) κριτήρια, οι δε αιτούντες δεν επικαλέστηκαν κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο κρίσιμα στοιχεία και περιστατικά, από τα οποία να μπορεί να τεκμηριωθεί κατά τρόπο αρκούντως σαφή και συγκεκριμένο η συνδρομή πραγματικού, προσωπικού και ενεστώτος κινδύνου και η ύπαρξη ατομικού φόβου δίωξης αυτών στην Τουρκία. Κατ' ακολουθία, η Επιτροπή έκρινε ότι η Τουρκία αποτελεί ασφαλή τρίτη χώρα για τους αιτούντες και απέρριψε την προσφυγή τους και το συναφές αίτημα παραμονής/αναστολής και διέταξε την επανεισδοχή τους στην Τουρκία.

10. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, όπως αναπτύσσεται με το από 27.11.2025 υπόμνημα κατατεθέν εντός της χορηγηθείσας από το Δικαστήριο προθεσμίας, οι αιτούντες αμφισβητούν τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης και ζητούν την ακύρωσή της, προβάλλοντας, μεταξύ άλλων, ότι ενόψει του ότι οι τουρκικές αρχές έχουν αναστείλει τις επανεισδοχές αιτούντων διεθνή προστασία από την Ελλάδα ήδη από τον Μάρτιο του 2020, χωρίς προοπτική μεταβολής της κατάστασης αυτής, όφειλε η Διοίκηση να εξετάσει τη δυνατότητα πραγματικής επανεισδοχής τους στην Τουρκία και να προβεί σε εξατομικευμένη κρίση και, ως εκ τούτου, μη νομίμως απορρίφθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση η αίτησή τους για χορήγηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη σε δεύτερο βαθμό και η προσφυγή τους ως αβάσιμη με την αιτιολογία ότι η Τουρκία αποτελεί για αυτούς ασφαλή τρίτη χώρα και ότι δεν ανατράπηκε από τους αιτούντες το σχετικό τεκμήριο.

11. Επειδή, με τα δεδομένα αυτά, ενόψει των κριθέντων με την από 4.10.2024 απόφασή του Δ.Ε.Ε. (υπόθεση C-134/23, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο) και τις 1049-1052/2025 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφόσον κατά τον χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης ήταν ήδη γνωστό στις ελληνικές αρχές ότι η Τουρκία έχει αναστείλει επί μακρόν και για αόριστο χρονικό διάστημα τις επανεισδοχές αιτούντων διεθνή προστασία

στο έδαφός της, παρά τη νομική υποχρέωση που υπέχει και χωρίς να διαφαίνεται προοπτική μεταβολής της στάσης που έχει υιοθετήσει ως προς το ζήτημα αυτό, μη νομίμως κρίθηκε απαράδεκτη σε δεύτερο βαθμό η από 1.8.2023 αίτηση που υπέβαλαν οι αιτούντες για την υπαγωγή τους σε καθεστώς διεθνούς προστασίας και απορρίφθηκε η ενδικοφανής προσφυγή τους, κατ' εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας. Για τον λόγο αυτόν, βασίμως προβαλλόμενο, η υπό κρίση αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να αναπεμφθεί η υπόθεση στη Διοίκηση, προκειμένου να εξεταστεί εάν συνέτρεχαν στο πρόσωπο τους οι προϋποθέσεις παροχής διεθνούς προστασίας, κατόπιν κατ' ουσίαν εξέτασης των σχετικών αιτημάτων τους, ενώ παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων της κρινόμενης αίτησης.

12. Επειδή, κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η αίτηση ακύρωσης πρέπει να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και η υπόθεση να αναπεμφθεί στη Διοίκηση για νέα νόμιμη κρίση, κατά τα διαλαμβανόμενα στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας. Κατ' εκτίμηση δε των περιστάσεων, πρέπει να απαλλαγεί το Δημόσιο από τη δικαστική δαπάνη των αιτούντων [άρθρο 275 παρ.1 εδ. ε' του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α' 97) Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 15 παρ. 5 του ν. 3068/2002 (Α' 274) και το άρθρο 4 παρ.1 περ. στ' του ν. 702/1977 (Α' 268)].

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Δέχεται την αίτηση ακύρωσης.

Ακυρώνει την IP/312088/28.11.2023 απόφαση της 6ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών και αναπέμπει την υπόθεση στη Διοίκηση προς νέα νόμιμη κρίση, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο αιτιολογικό της παρούσας.

Απαλλάσσει το Δημόσιο από τη δικαστική δαπάνη των αιτούντων.

Η διάσκεψη του Δικαστηρίου έγινε στην Αθήνα, στις 15.12.2025 και η απόφαση δημοσιεύτηκε στον ίδιο τόπο, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, κατά την έκτακτη δημόσια συνεδρίαση της 23.3.2026.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

ΜΑΡΙΑ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ